

**ETKİLEŞİMLİ
ETKİNLİK
KİTAPÇIĞI**

**BIYIK
Altından
Gülmek**

10

Atasözü Kitabı

OKUDUĞUNU ANLAMA

1- **"Kahve dövücünün hınk deyicisi"** deyimini hangi karakterin davranışıyla ilişkilendirebilir? Bu kişi neden kendi fikrini söylemek yerine başkalarına uymuştur?

2- **"Ateşe vursan duman vermez"** deyiimiyle anlatılan kişinin en belirgin özelliği nedir? Bu davranış çevresindekileri nasıl etkilemiştir?

3- **"Ununu elemiş, eleğini asmış"** deyiminin geçtiği hikâyede, kahraman neden artık çalışmayı bırakmak istemiştir? Sence emek vermekle dinlenmek arasında nasıl bir denge kurulmalıdır?

4- **"Sözünü balla kesmek"** deyimini ne anlama geliyor? Bu deyim hangi bölümde hangi karakterin davranışında görülmüştür?

5- **"Bıyık altından gülmek"** deyiminin geçtiği hikâyede, karakter neden gizlice gülmüştür? Bu davranışın sonucunda neler olmuştur? Sen olsaydın aynı durumda nasıl davranırdın?

6- **"İğneyle kuyu kazmak"** deyimini sabırla yapılan işleri anlatır. Senin sabırla tamamladığın bir işi düşün. Bu deneyimini deyimle ilişkilendirerek kısa bir cümle yaz.

7- **"Dolap çevirmek"** deyimıyla anlatılan olayda kim kimi kandırmaya çalışmıştır? Bu davranışın sonucunda ne olmuştur?

8- **"Paraya para dememek"** deyimini kim için kullanılmıştır? Sence zengin olmak mı yoksa paylaşmak mı insanı daha mutlu eder?

9- **"Kedinin boynuna ciğer asılmaz"** deyimini hangi olay üzerinden açıklanmıştır? Bu deyimle anlatılmak istenen mesaj nedir?

10- **"Gözü kara olmak"** deyimini cesur bir davranışı anlatır. Kitaptaki hangi karakter bu özelliği göstermiştir? Sen olsaydın aynı durumda nasıl davranırdın?

SÖZCÜK ETKİNLİĞİ

Deyim
Fabrikası

Kazanım: Deyimlerin anlamını sezgisel olarak kavrar ve benzer anlamda özgün deyimler üretir.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

Aşağıda bazı deyimlerin anlamları yazıyor ama deyimlerin kendisi eksik!

Önce anlamın hangi deyime ait olduğunu tahmin et.

Sonra benzer anlamda **kendi küçük deyimini** üretmeye çalış.

Bir örnek senin için yapıldı.

Deyim	Gerçek Deyim (Tahminin)	Senin Ürettiğin Yeni Deyim
Birine gizlice gülmek	Bıyık altından gülmek	Sessiz sessiz gülmek
Çok sabırla bir işi yapmak		
Çok cimri, kimseyle bir şey paylaşmayan kişi		
Cesurca davranan kişi		
Çok çalışıp artık dinlenmeyi hak eden kişi		

CÜMLE ETKİNLİĞİ

Etkinlik Adı: Deyim Zinciri

Kazanım: Deyimleri anlamlı bir bütün içinde kullanarak yeni cümleler oluşturur.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

Sana verilen deyimleri kullanarak **birbirini tamamlayan cümleler zinciri** kuracaksın.

Her cümle bir öncekini anlamca tamamlamalı.

Zincir en az üç, en çok beş cümle uzunluğunda olmalı.

Deyimler:

- İğneyle kuyu kazmak
- Bıyık altından gülmek
- Gözü kara olmak

Örnek:

Esra, kardeşine parkta göz kulak oluyordu. O sırada bardaktan boşanırcasına yağmur yağdı. İki ayağı bir pabuca giren Esra kardeşini elinden tuttuğu gibi apartmana koştu.

Şimdi sıra sende!

METİN ETKİNLİĞİ-1

Etkinlik Adı: **İğneyle kuyu kazan Çocuk**

Kazanım: Bir deyim anlamına uygun şekilde kullanır; sabır ve emeğin önemini fark eder.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

Bazen bir işi yapmak çok zaman alır ama sabırla sürdürürsek başarıya ulaşırız. Bu durumu anlatmak için **"iğneyle kuyu kazmak"** deyimini kullanılır.

Haydi şimdi sen de kendi **"iğneyle kuyu kazmak"** hikâyesini yaz!

Soruları cevapla:

1-

Hangi konuda çok sabırlı davrandığını anlat (örneğin okumayı öğrenmek, resim yapmak, bisiklet sürmek...).

2-

○ süreçte neler hissettin?

3-

Sonunda nasıl bir sonuç elde ettin?

4

Hikâyenin sonunda deyim anlamına uygun şekilde kullanmayı unutma.

METİN ETKİNLİĞİ 2

Etkinlik Adı: **Bıyık Altından Gülmek mi, Gönülden Gülmek mi?**

Kazanım: Bir deyiimi anlamını sezerek açıklayan ve farklı bakış açılarını yansıtan kısa bir metin yazar.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

“**Bıyık altından gülmek**” deyiimi, birine gizlice gülmek ya da alay etmek anlamındadır. Ama bazen insanlar neden böyle davranır, hiç düşündün mü?

Aşağıdaki sorulara dayanarak kısa bir düşünce yazısı oluştur:

- 1- Sence birine gizlice gülmek doğru mu?
- 2- İnsanlar neden açıkça değil de gizlice gülerler?
- 3- Bu davranış karşısındaki nasıl hissettirir?
- 4- Sen böyle bir durum yaşasan nasıl tepki verirdin?
- 5- Yazını, herkesin “gönülden gülmeyi” öğrenmesi gerektiğini anlatan bir cümleyle bitir.

SOSYAL HAYAT ETKİNLİĞİ-2

Etkinlik Adı: **Dolap Çevirmeden Dürüst Ol**

Kazanım: Doğruluk ve dürüstlüğün güven kazandırdığını fark eder.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

“**Dolap çevirmek**” deyimini, gizlice iş yapmak, başkalarını kandırmak anlamındadır.

Ama gerçek dostluk gizlilik değil, **dürüstlük** üzerine kuruludur.

Aşağıdaki durumu oku ve soruları cevapla:

Ali ile Mert bir oyun oynarken Mert gizlice kuralı değiştiriyor.

Ali bunu fark edince üzülüyor.

Mert, “Ama kimse anlamaz.” diyor.

1- Mert doğru mu davranmıştır?

2- Ali'nin üzülmesinin sebebi nedir?

3- “Dolap çevirmek” deyimini bu durumda ne anlama gelir?

4- Dürüst olmak neden önemlidir?

5- Sen Mert'in yerinde olsaydın ne yapardın?

KENDİNİ İFADE ETME

Etkinlik Adı: **Tatlı Dilli Olmak**

Kazanım: Nazik ve saygılı konuşmanın önemini fark eder; düşüncelerini uygun bir dille ifade eder.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

"Sözünü balla kesmek" deyiimi, konuşurken karşımızdakine nazik davranmak anlamındadır.

Haydi düşün:

Bir arkadaşın sen konuşurken sözünü kesti. Sen de biraz üzüldün ama kırmadan söylemek istiyorsun. Bu durumda ona nesöylersin?

Kısa bir konuşma hazırla.

Konuşmanda şu soruları düşün:

- 1- Arkadaşına nasıl hitap edersin?
- 2- Kırmadan, nazikçe uyarını nasıl yaparsın?
- 3- Konuşmanın sonunda hangi güzel söz söyleyorsun?

MATEMATİK

ETKİNLİĞİ -1

Etkinlik Adı: **İğneyle kuyu kazmak**

Kazanım: Çarpma ve bölme işlemlerini gerektiren problemleri çözer.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

Elif "iğneyle kuyu kazar gibi" sabırla bir mozaik tablo hazırlıyor.

Her gün 24 taş yerleştiriyor.

Toplamda 8 gün boyunca çalışıyor.

1- Elif toplam kaç taş yerleştirmiştir?

2- Eğer tabloyu 6 eşit parçaya ayırırsa, her parçada kaç taş olur?

$$1 + 2 = 3$$

MATEMATİK

ETKİNLİĞİ -2

Etkinlik Adı: **Gözü Kara Kahraman**

Kazanım: Toplama, çıkarma ve çarpma işlemlerini içeren çok adımlı problemi çözer.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

"Gözü kara olmak" deyimi, cesur davranmak anlamındadır.

Ahmet, okulun yardım kampanyasında cesurca konuşma yaparak 4 gün içinde bağış toplamayı başardı.

1-

1. gün 125 TL,
2. gün 210 TL,
3. gün 175 TL,
4. gün 240 TL bağış toplandı.

2-

Toplanan bağışların yarısı ihtiyaç sahiplerine gönderildi.

Sorular:

1-

Toplam kaç TL bağış toplanmıştır?

2-

İhtiyaç sahiplerine ne kadar gönderilmiştir?

3-

Geriye ne kadar kalmıştır?

FEN BİLİMLERİ ETKİNLİĞİ

Etkinlik Adı:

Kedinin Boynuna Ciğer Asılmaz!

Kazanım: Canlıların ihtiyaçlarını ve özelliklerini gözlemler; her canlının yaşamını sürdürebilmesi için uygun ortam gerektiğini fark eder.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

"Kedinin boynuna ciğer asılmaz" deyimini, birine uygun olmayan bir sorumluluk verildiğinde kullanılır.

Tıpkı insanlar gibi, canlıların da her ortama uygun yaşama özellikleri yoktur.

Aşağıdaki canlıları göz önünde bulundur:

Her birinin
yaşayabileceği
en uygun ortamı
eşleştir:

- Balık
- Kuş
- Kaktüs
- Kurbağa
- Kutup ayısı

- Deniz
- Orman
- Çöl
- Göl kenarı
- Kutup bölgesi

1-

Yanlış bir ortam seçilirse bu canlıların başına ne gelir?

2-

"Kedinin boynuna ciğer asılmaz" deyimile bu durumu nasıl ilişkilendirebilirsin?

GRUP ÇALIŞMASI

Etkinlik Adı: **Hınk Deyici mi, Fikir Ortağı mı?**

Kazanım: İş birliği yaparken özgün düşünce üretir; başkalarının fikirlerine saygı duyar.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

"Kahve dövücünün hınk deyicisi" deyimi, her söylenene hemen "evet" diyen, kendi fikrini söylemeyen kişiler için kullanılır.

Sınıfı küçük gruplara ayırın. Her grup aşağıdaki adımları izleyerek bir fikir çalışması yapsın:

1. "Okulda daha iyi işleyen bir kütüphane nasıl olurdu?" sorusuna birlikte çözüm bulun.
2. Herkes fikrini özgürce söylesin; kimse hemen "hınk" demesin!
3. Ortaya çıkan fikirleri afişe yazın.
4. Sunumda, grubunuzda en çok hangi değeri (dinleme, saygı, fikir birliği vb.) geliştirdiğinizi anlatın.

GÖRSEL SANATLAR ETKİNLİĞİ

Etkinlik Adı: **Eleğini Asan Usta**

Kazanım: Emek ve üretim kavramlarını görsel olarak ifade eder.

Etkinliğin Uygulanışı (Yönerge):

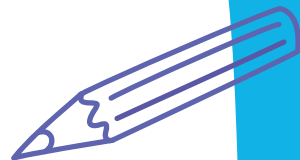
“Ununu elemiş, eleğini asmış” deyiimi, bir işi bitirip dinlenmeye çekilen kişiler için kullanılır.

Ama bazen işini bitiren kişiler geriye güzel izler bırakır, değil mi? Haydi sen de hayalindeki “ustayı” çiz! Belki bu kişi bir marangozdur, belki bir öğretmen, belki de bir çiftçi... Çiziminde şu soruları düşün:

1. Bu kişi hangi işi bitirmiştir?
2. İşini bitirince **nasıl bir huzur** hissediyordur?
3. Onun arkasında **nasıl bir iz** kalmıştır?

Resmine deyiimin adını yazmayı unutma:

“Ununu elemiş, eleğini asmış.”

je

KİTAP DEĞERLENDİRME FORMU

Adım Soyadım:

Sınıfım:

Kitabın Adı:

Yazarı:

Okuduğum Tarih:

1- Kitabı okurken nasıl hissettin?

Çok heyecanlıydım

Merak ettim

Mutlu oldum

Biraz üzgündüm

Sıkıldım

2- Hikâyenin en çok hangi bölümünü sevdin? (Kısaca yaz.)

.....
.....

3- Kitabın **ana karakteri** kimdi? (İsim yaz.)

.....
.....

4- Kitapta geçen bir olay anlat. (Kısaca 2-3 cümle ile yaz.)

.....
.....

5– Bu hikâyeden hangi mesajı çıkardın? (İstediğin seçeneği işaretle.)

Arkadaşlık önemlidir

İletişim dostluğu güçlendirir

İletişim dostluğu güçlendirir

Ayrılık üzücüdür ama sevgi kalıcıdır

Başka bir mesaj:

6– Kitapta geçen hangi bilimsel bilgiyi öğrendin? (Kısa bir cümle ile yaz.)

.....
.....

7– Sence kitabın dili nasıldı? (İstediğin seçeneği işaretle.)

Çok anlaşılırdı

Bazı yerler karışık

Bazen zorlandım

Çok kolaydı

8– Kitabı bir arkadaşına önerir misin? (İşaretle ve sebebini yaz.)

Evet

Hayır

Sebebi

.....

9– Kitap kapağı ve resimleri hakkında ne düşünüyorsun? (Kısaca yaz.)

.....
.....

10– Son olarak, kitaba kaç puan verirsin? (0'dan 10'a kadar bir sayı yaz.)

.....

BIYIK ALTINDAN GÜLMEK

CEVAP ANAHTARI

Okuduğunu Anlama

1. Kendi fikrini söylemeyip sürekli onaylayan karakterdir. Kendi düşüncesini savunmadığı için arkadaşlarının gölgesinde kalmıştır.
2. Cimri ve paylaşmayı sevmeyen biridir. Bu davranışı arkadaşlarıyla arasını bozmuştur.
3. Kahraman uzun yıllar çalışmış, artık dinlenmek istemiştir. Emek ve dinlenme arasında denge kurmak gerekir.
4. "Tatlı dilli, saygılı konuşmak" anlamına gelir. Nazik davranan karakter bu davranışıyla çevresine örnek olmuştur.
5. Karakter, arkadaşına gizlice gülmüştür. Bu durum arkadaşının üzülmesine yol açmıştır. (Serbest çalışma)
6. Öğrenci kendi yaşantısından örnek yazar. (Serbest çalışma)
7. Gizlice oyun kuralını değiştiren karakter dürüst davranmamıştır; sonucunda güven kaybı yaşamıştır.
8. Zengin olan kişi paylaşmayı bilmemiştir. Gerçek mutluluk paylaşmakla olur. (Serbest çalışma)
9. Canlılara veya insanlara uygun olmayan görev verildiğinde sorun çıkacağı anlatılmıştır. Herkese uygun iş verilmelidir.
10. Cesur davranan karakterdir. Zor bir durumda korkmadan hareket etmiştir. (Serbest çalışma)

BIYIK ALTINDAN GÜLMEK

CEVAP ANAHTARI

Sözcük Etkinliği (Deyim Fabrikası)

Anlamı	Gerçek Deyim (Tahminin)	Yeni Deyim (Öğrenci Üretimi)
Birine gizlice gülmek	Bıyık altından gülmek	Sessiz sessiz gülmek
Çok sabırla bir işi yapmak	İğneyle kuyu kazmak	Damla damla başarmak (örnek)
Çok cimri, kimseyle bir şey paylaşmayan kişi	Ateşe vursan duman vermez	Ekmek kokusunu bile paylaşmamak (örnek)
Cesurca davranan kişi	Gözü kara olmak	Korkmadan yürümek (örnek)
Çok çalışıp artık dinlenmeyi hak eden kişi	Ununu elemiş, leğini asmış	İşini bitirip huzura varmak (örnek)

(Serbest çalışma)

Cümle Etkinliği- 1 (Deyim Zinciri)

Öğrenci kendi cümle zincirini kuracaktır.

Değerlendirme: Deyimleri doğru ve anlamlı bağlamda kullanması.

(Serbest çalışma)

BIYIK ALTINDAN GÜLMEK

CEVAP ANAHTARI

Metin Etkinliği – 2 (Bıyık Altından Gülmek mi, Gönülden Gülmek mi?)

Öğrencinin gizlice gülmenin sonuçlarını sorgulayıp “gönülden gülmek” fikrini savunması beklenir.

(Serbest çalışma)

Sosyal Hayat Etkinliği – 1 (Paylaşınca Çoğalır)

1. Paylaşırdım.
2. Mutlu ve huzurlu hissederdim.
3. Paylaşmamak arkadaşlıkları zedeler.
4. Paylaşmayı öğrenmelidir.

Sosyal Hayat Etkinliği – 2 (Dolap Çevirmeden Dürüst Ol)

1. Hayır, doğru davranmamıştır.
2. Çünkü adil olmamıştır.
3. Deyim gizli iş yapmak anlamındadır.
4. Dürüst olmak güven kazandırır.
5. Kurallara uyardım ve doğruyu söyledim.

Kendini İfade Etme Etkinliği (Tatlı Dilli Olmak)

Öğrenci kendi kısa konuşmasını yazar.

Değerlendirme: Nazik ifade, olumlu dil, uygun ses tonu.

(Serbest çalışma)

Matematik Etkinliği (İğneyle Kuyu Kazmak)

1. $24 \times 8 = 192$ taş
2. $192 \div 6 = 32$ taş.

BIYIK ALTINDAN GÜLMEK

CEVAP ANAHTARI

Matematik Etkinliği – 2 (Gözü Kara Kahraman)

1. $125 + 210 + 175 + 240 = 750$ TL.
2. $750 \div 2 = 375$ TL gönderildi
3. $750 - 375 = 375$ TL kaldı

Fen Bilimleri Etkinliği (Kedinin Boynuna Ciğer Asılmaz!)

1. Balık – deniz
Kuş – orman
Kaktüs – çöl
Kurbağa – göl kenarı
Kutup ayısı – kutup bölgesi
2. Uygun olmayan ortamda yaşayamazlar, hastalanabilir ya da öölürler.
3. Her canlı kendi ortamında yaşamalıdır.
4. Deyim, yanlış kişiye görev verildiğinde sorun çıkacağını anlatır.

Grup Etkinliği (Hınk Deyici mi, Fikir Ortağı mı?)

Değerlendirme:

- Her öğrencinin fikir üretmesi, İş birliği yapması,
 - İş birliği yapması,
 - Sunumda grup değerlerinden bahsetmesi.
- (Serbest çalışma)

Görsel Sanatlar Etkinliği (Eleğini Asan Usta

Öğrencinin “ustasını” çizerken emeği ve huzuru yansıtması beklenir.

Değerlendirme: Renk kullanımı, duygu aktarımı, deyimle uyum.

(Serbest çalışma)